

Nghiên cứu một số đặc điểm dịch tễ, triệu chứng lâm sàng ở chó mắc bệnh viêm tử cung và thử nghiệm phác đồ điều trị tại tỉnh Thái Nguyên

Lê Thị Khánh Hòa

Trường Đại học Nông Lâm, Đại học Thái Nguyên

TÓM TẮT

Nghiên cứu được tiến hành tại Bệnh xá thú y cộng đồng, trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên nhằm đánh giá được tỷ lệ mắc bệnh, triệu chứng lâm sàng của chó mắc bệnh viêm tử cung tại tỉnh Thái Nguyên và hiệu quả của các phương pháp điều trị bệnh. Phương pháp chẩn đoán lâm sàng kết hợp với siêu âm được sử dụng để đánh giá trong nghiên cứu này. Kết quả cho thấy, tỷ lệ chó mắc bệnh viêm tử cung cao nhất ở lứa tuổi từ 2 - 5 tuổi (21,32%), tiếp đến là trên 5 tuổi (14,89%), thấp nhất là dưới 2 tuổi (2,86%). Chó chưa sinh sản lần nào có tỷ lệ mắc bệnh cao hơn so với chó đã sinh sản. Có 2 dạng của bệnh viêm tử cung là dạng kín và dạng hở, có 69,23% số ca ở dạng kín, 30,77% số ca ở dạng hở. Chó bị viêm tử cung có các triệu chứng như mệt mỏi, ủ rũ, ăn ít, uống nhiều nước (92,31%), sốt (53,85%), bụng chướng to, đau vùng bụng (46,15%), nôn mửa, tiêu chảy (30,77%), âm đạo chảy dịch (33,33%). Phương pháp điều trị bằng phẫu thuật ngoại khoa cho tỷ lệ thành công (96,97%) cao hơn rất nhiều phương pháp điều trị bảo tồn (33,33%).

Từ khóa: Dịch tễ, chó, viêm tử cung, tỷ lệ, siêu âm

Đặt vấn đề

Viêm tử cung trên chó là một bệnh nhiễm trùng tử cung phổ biến thường xảy ra ở những chó cái trưởng thành, chưa triệt sản, đặc biệt là sau các chu kỳ động dục mà không mang thai, hoặc ở những chó cái lớn tuổi đã qua nhiều lứa đẻ. Bệnh thường có hai dạng chính là viêm tử cung dạng hở (cổ tử cung mở, có dịch mủ chảy ra ngoài) và viêm tử cung dạng kín (cổ tử cung đóng, dịch mủ tích tụ bên trong), trong đó dạng kín thường khó phát hiện sớm và có tiên lượng xấu hơn. Sự tích tụ mủ trong tử cung dẫn đến nhiễm trùng, nhiễm độc toàn thân, và nếu không được điều trị, có thể gây vỡ tử cung, viêm phúc mạc, sốc nhiễm trùng và tử vong (Porowska và cs., 2018).

Hiện nay có nhiều nghiên cứu về bệnh viêm tử cung ở chó trên thế giới như Xavier và cs. (2023), Rautela và Katiyar (2019),... nhưng tại Việt Nam đặc biệt là ở tỉnh Thái Nguyên việc cập nhật thông tin về tỷ lệ mắc bệnh, các yếu tố nguy cơ liên quan đến điều kiện chăm sóc nuôi dưỡng đặc thù, sự đa dạng về giống loài, cũng như đánh giá hiệu quả của các phác đồ điều trị bệnh vẫn còn là một yêu cầu cấp thiết. Việc chẩn đoán sớm và chính xác bệnh viêm tử cung, đặc biệt là phân biệt với các tình trạng bệnh lý khác có triệu chứng tương tự (như mang thai, các khối u đường sinh dục), vẫn còn gặp nhiều thách thức đối với các bác sĩ thú y. Bên cạnh đó, việc lựa chọn phương pháp điều trị tối ưu (nội khoa bảo tồn hay phẫu thuật cắt bỏ tử cung, buồng trứng) cần được cân nhắc kỹ lưỡng dựa

trên tình trạng cụ thể của từng ca bệnh, điều kiện trang thiết bị và mong muốn của chủ vật nuôi.

Xuất phát từ thực tế trên, việc thực hiện nghiên cứu về bệnh viêm tử cung trên chó tại tỉnh Thái Nguyên là vô cùng cần thiết. Nghiên cứu này nhằm khảo sát tình hình chó mắc bệnh viêm tử cung và hiệu quả của các phác đồ điều trị bệnh.

Mục tiêu nghiên cứu: Đánh giá được tình hình mắc bệnh viêm tử cung trên chó và hiệu quả của các phác đồ điều trị bệnh tại tỉnh Thái Nguyên.

Vật liệu và phương pháp nghiên cứu

Vật liệu nghiên cứu

Tổng số 288 chó cái có biểu hiện bệnh lý ở cơ quan sinh dục được đưa đến khám và điều trị Máy siêu âm và một số dụng cụ vật tư khác.

Thời gian và địa điểm nghiên cứu

Thời gian: từ tháng 08/2024 đến 03/2025.
Địa điểm nghiên cứu: Bệnh xá thú y cộng đồng, trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên.

Nội dung nghiên cứu

Đánh giá tình hình mắc bệnh viêm tử cung trên chó

Hiệu quả của các phác đồ điều trị bệnh viêm tử cung trên chó.

Phương pháp nghiên cứu

Thu thập thông tin: hỏi trực tiếp chủ nuôi các thông tin như giống, tuổi, lứa đẻ, tình trạng sức khỏe, ăn uống,...

Quan sát triệu chứng lâm sàng: tư thế đứng, ngòi của con vật, cơ quan sinh dục bên ngoài. Đo thân nhiệt, kiểm tra hô hấp, tiêu hóa, tuần hoàn, tiết niệu,...

Khám cơ quan sinh dục: quan sát cơ quan sinh dục có sưng, đỏ không, niêm mạc của âm hộ, tình trạng chảy dịch (màu sắc, mùi, độ trong,...). Sờ nắn vùng bụng để kiểm tra độ căng của xoang bụng, phản xạ đau của con vật.

Căn cứ vào triệu chứng lâm sàng, tiến hành siêu âm xoang bụng những chó nghi mắc bệnh viêm tử cung.

Sau khi chẩn đoán viêm tử cung, với những chó bị viêm tử cung dạng hở, thể trạng tốt được chỉ định điều trị nội khoa (bảo tồn). Đối với những chó cái bị viêm tử cung nặng, chẩn đoán qua siêu âm là viêm tử cung dạng kín, tử cung sưng to hoặc những chó đã được điều trị nội khoa không có kết quả thì được chỉ định điều trị bằng phẫu thuật ngoại khoa.

Bảng 1. Phác đồ điều trị bệnh viêm tử cung trên chó

Điều trị nội khoa		Điều trị bằng phẫu thuật ngoại khoa
Tên thuốc/ hoạt chất	Liều lượng	
Amoxicillin	10 - 20 mg/kgTT/ ngày, tiêm bắp	Cắt bỏ tử cung và buồng trứng
Dexamethason	0,1 - 0,2 mg/kgTT/ ngày, tiêm bắp	
Catosal 10%	1 - 2ml/10kgTT/ ngày, tiêm bắp hoặc tĩnh mạch	
Vitamin K 1%	1ml/10kgTT/ ngày, tiêm bắp	
Prostaglandin F2α	0,2mg/kgTT/ ngày, tiêm bắp	

Xử lý số liệu

Số liệu thu thập được xử lý bằng chương trình Microsoft Excel 2016 và phần mềm Minitab 16.

Kết quả và thảo luận

Tình hình mắc bệnh viêm tử cung trên chó

Mắc bệnh viêm tử cung theo lứa tuổi

Từ kết quả theo dõi số lượng chó đến khám tại Bệnh xá thú y cộng đồng, trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên. Tỷ lệ chó mắc bệnh viêm tử cung phân theo lứa tuổi được trình bày tại Bảng 2.

Bảng 2. Tỷ lệ chó mắc bệnh viêm tử cung theo lứa tuổi

Tuổi (năm)	Số chó khảo sát (con)	Số chó mắc bệnh (con)	Tỷ lệ (%)
< 2	105	3	2,86 ^c
2 - 5	136	29	21,32 ^a
> 5	47	7	14,89 ^b
Tổng	288	39	13,54

Ghi chú: Theo hàng dọc, các tỷ lệ nhiễm mang chữ cái khác nhau thì khác nhau có ý nghĩa thống kê ($P<0,05$)

Kết quả Bảng 2 cho thấy: tỷ lệ chó mắc bệnh viêm tử cung cao nhất ở lứa tuổi từ 2 - 5 tuổi (21,32%), tiếp đến là trên 5 tuổi (14,89%), thấp nhất là dưới 2 tuổi (2,86%). Kết quả nghiên cứu của chúng tôi tương đồng với nghiên cứu của Trần Ngọc Bích và cs. (2020) cho biết tỷ lệ mắc bệnh viêm tử cung ở chó cao nhất ở lứa tuổi 2 - 5 tuổi là 23,65%, thấp nhất là dưới 2 tuổi (3,29%)

Theo Phạm Thị Thu Hương và Nguyễn Thị Thương (2023) cho biết: chó cái ở nhóm 5 - 7

năm tuổi có tỷ lệ viêm tử cung tích mủ cao nhất với 35,80%, kể đến là nhóm 2 - 4 tuổi, 8 - 10 tuổi và > 10 tuổi có tỷ lệ 20 -21%, và thấp nhất là nhóm < 2 tuổi có tỷ lệ 3,70%.

Mắc bệnh viêm tử cung theo lứa đẻ

Bệnh viêm tử cung được chúng tôi khảo sát theo các nhóm lứa đẻ khác nhau. Kết quả được trình bày tại Bảng 3.

Bảng 3. Tỷ lệ chó mắc bệnh viêm tử cung theo lứa đẻ

Lứa đẻ	Số chó mắc bệnh (con)	Tỷ lệ (%)
Chưa sinh sản	20	51,28 ^a
1 - 2	16	41,03 ^b
3 - 5	2	5,13 ^c
> 5	1	2,56 ^c
Tổng	39	100,00

Ghi chú: Theo hàng dọc, các tỷ lệ nhiễm mang chữ cái khác nhau thì khác nhau có ý nghĩa thống kê ($P<0,05$)

Kết quả tại Bảng 3 cho thấy chó chưa sinh sản lần nào có tỷ lệ mắc bệnh cao nhất 51,28%, tiếp đến là chó đã sinh sản 1 – 2 lứa chiếm 41,03%. Nhóm lứa đẻ từ 3 lứa tuổi trở lên số lượng khảo sát ít nên tỷ lệ thấp nhất, tuy nhiên chúng tôi vẫn đưa vào để thể hiện yếu tố nguy cơ liên quan đến lứa đẻ.

Kết quả của chúng tôi tương đồng với nghiên cứu của Nguyễn Ngọc Thanh Vân và cs. (2024), những chó không cho sinh sản hoặc ít

sinh sản mà không cắt bỏ tử cung, buồng trứng, progesterone vẫn được buồng trứng tiết ra. Thông thường trong vòng 2 - 4 tháng sau chu kỳ động dục, hàm lượng progesterone tăng cao trong máu nên có nguy cơ mắc bệnh cao.

Theo nghiên cứu của Jisna và Sivaprasad (2020), nguyên nhân nguyên phát dẫn đến bệnh viêm tử cung tích mủ liên quan đến sự bất thường của estrogen và progesteron ở những chó không sinh sản hoặc sinh sản không đều.

Các dạng viêm tử cung trên chó

Chó thường có 2 dạng của bệnh viêm tử cung là dạng kín và dạng hở. Kết quả theo dõi của nghiên cứu được trình bày tại Bảng 4.

Bảng 4. Tỷ lệ chó mắc bệnh viêm tử cung ở dạng kín và dạng hở

Các dạng viêm tử cung	Số chó mắc bệnh (con)	Tỷ lệ (%)
Dạng kín	27	69,23 ^a
Dạng hở	12	30,77 ^b
Tổng	39	100,00

Ghi chú: Theo hàng dọc, các tỷ lệ nhiễm mang chữ cái khác nhau thì khác nhau có ý nghĩa thống kê ($P<0,05$)

Kết quả Bảng 4 cho thấy trong số 39 con chó mắc bệnh viêm tử cung đến khám chữa tại bệnh xá thú y, có 69,23% số ca ở dạng kín, 30,77% số ca ở dạng hở.

Theo kết quả nghiên cứu của Trần Văn Minh và cs. (2022) tỷ lệ mắc bệnh viêm tử cung trên chó đến khám chữa tại bệnh xá thú y, trường Đại học Cần Thơ ở dạng kín (66,67%) cao hơn dạng hở (33,33%), theo báo cáo của Nguyễn Thị Thu Hương và Nguyễn Thị Thương tại TP. Hồ Chí Minh thì ngược lại, còn theo Nguyễn Phi Bằng và Nguyễn Thị Hạnh Chi (2019) tỷ lệ này tại Long Xuyên, An Giang là tương đương nhau ($P>0,05$). Sự khác biệt này có thể do thời gian và địa điểm nghiên cứu khác nhau, sự chăm sóc cũng như kiến thức của người nuôi ở mỗi khu vực cũng khác nhau.

Theo Smith (2006), khi chó bị viêm tử cung dạng mở dịch tiết tích tụ bên trong tử cung ngày càng nhiều, nếu cổ tử cung mở dịch chảy tràn ra ngoài âm đạo. Đối với trường hợp viêm tử cung tích mủ dạng đóng được coi là trường hợp khẩn cấp, con vật có các triệu chứng toàn thân rõ rệt, bụng căng phồng, cơ thể mất nước, hạ thân nhiệt, nhiễm trùng máu, nếu không được cấp cứu kịp thời có thể ảnh hưởng đến tính mạng của con vật.

Triệu chứng lâm sàng của chó mắc bệnh viêm tử cung

Khi chó bị mắc bệnh viêm tử cung thì có các triệu chứng lâm sàng khác nhau. Kết quả được trình bày tại Bảng 5.

Bảng 5. Triệu chứng lâm sàng của chó mắc bệnh viêm tử cung

STT	Triệu chứng lâm sàng	Số chó có triệu chứng (con)	Tỷ lệ (%)
1	Mệt mỏi, ủ rũ, ăn ít, uống nhiều nước	36	92,31
2	Sốt	21	53,85
3	Bụng chướng to, đau vùng bụng	18	46,15
4	Nôn mửa, tiêu chảy	12	30,77
5	Âm đạo chảy dịch	13	33,33

Kết quả Bảng 5 cho thấy chó bị viêm tử cung có các triệu chứng như mệt mỏi, ủ rũ, ăn ít, uống nhiều nước (92,31%), sốt (53,85%), bụng chướng to, đau vùng bụng (46,15%), nôn mửa, tiêu chảy (30,77%), âm đạo chảy dịch (33,33%).

Nguyễn Thị Quỳnh Anh và cs. (2018) cho biết: bệnh viêm tử cung làm cho con vật mất rất nhiều nước do có sự tiết dịch ở tử cung và mất nước tế bào gây rối loạn nước cơ thể. Bên cạnh đó vi khuẩn tiết ra độc tố và được hấp thu vào

vòng tuần hoàn, cơ thể tăng cường loại thải các sản vật viêm qua thận nên tiểu nhiều (Lê Văn Thọ và cs., 2009), vì vậy con bệnh có khuynh hướng uống nhiều nước hơn so với bình thường để lập lại cân bằng lượng nước đã bị mất.

Hiệu quả của các phác đồ điều trị bệnh viêm tử cung trên chó

Khi chó bị bệnh, chúng tôi đã sử dụng 2 phương pháp để điều trị bệnh viêm tử cung là phương pháp điều trị bảo tồn và phương pháp can thiệp ngoại khoa (phẫu thuật cắt bỏ tử cung, buồng trứng). Kết quả được trình bày tại Bảng 6.

Kết quả tại Bảng 6 cho thấy trong 6 ca viêm tử cung dạng hờ được điều trị bảo tồn có 2 ca khỏi bệnh (33,33%) sau 5 – 7 ngày điều trị, 4 ca không khỏi phải chuyển sang phẫu thuật ngoại khoa. 33 ca còn lại sử dụng phương pháp phẫu thuật ngoại khoa cho tỷ lệ thành công 96,97%, có 1 ca chết do con vật quá già (>10 tuổi), tình trạng viêm tử cung tích mủ quá nặng.

Bảng 6. Hiệu quả điều trị bệnh viêm tử cung

Phương pháp	Số chó điều trị (con)	Số chó khỏi (con)	Tỷ lệ (%)
Bảo tồn	6	2	33,33 ^b
Ngoại khoa	33	32	96,97 ^a
Tổng	39	34	87,18

Ghi chú: Theo hàng dọc, các tỷ lệ nhiễm mang chữ cái khác nhau thì khác nhau có ý nghĩa thống kê (P<0,05)

Thuốc Prostaglandin F_{2α} có tác dụng làm giãn nở cổ tử cung, kích thích tử cung co bóp để tống hết dịch trong tử cung ra ngoài. Prostaglandin F_{2α} này còn làm giảm lượng progesterone trong máu xuống, nhờ đó mà hiệu quả điều trị khá cao (Nguyễn Phi Bằng và Nguyễn Thị Hạnh Chi (2019). Tuy nhiên, những ca viêm tử cung đến thăm khám tại bệnh xá đều trong tình trạng bệnh mắc quá lâu, sức khỏe giảm sút nên ảnh hưởng rất nhiều đến hiệu quả điều trị bệnh.

Theo Nguyễn Ngọc Thanh Vân và cs. (2024), khi cắt bỏ tử cung, buồng trứng thì tất cả nguồn bệnh, độc tố được loại bỏ nhanh, lượng độc tố trong máu giảm mạnh. Một số chó yếu khi mang đến phòng khám thường shock do độc tố của vi

khuẩn, shock thuốc mê, hoặc chó chết ngay sau khi mổ. Những chó sau khi mổ còn sống đến ngày thứ hai thì cơ hội thành công cao. Khi điều trị bằng phương pháp nội khoa thì lượng độc tố trong máu giảm chậm. Khi kháng sinh phát huy tác dụng thì một lượng lớn mầm bệnh bị chết khi đó lượng độc tố được giải phóng thấm vào máu làm cho tình trạng bệnh trở nên xấu đi (Lê Văn Thọ và Phan Thị Kim Chi, 2003).

Phương pháp điều trị ngoại khoa là phương pháp điều trị hiệu quả nhất đối với bệnh viêm tử cung tích mủ trên chó (Jisna và Sivaprasad, 2020).

Kết luận

Kết quả nghiên cứu cho thấy tỷ lệ mắc bệnh viêm tử cung trên chó tại tỉnh Thái Nguyên khá phổ biến chiếm tỷ lệ 13,54%. Trong đó, tỷ lệ mắc bệnh viêm tử cung cao hơn ở nhóm chó từ 2 - 5 tuổi, đặc biệt ở nhóm chó chưa sinh sản lần nào hoặc sinh sản ít lứa. Tỷ lệ bệnh viêm tử cung ở dạng kín (69,23%) cao hơn ở dạng hờ (30,77%). Chó bị viêm tử cung có các triệu chứng như mệt mỏi, ủ rũ, ăn ít, uống nhiều nước (92,31%), sốt (53,85%), bụng chướng to, đau vùng bụng (46,15%), nôn mửa, tiêu chảy (30,77%), âm đạo chảy dịch (33,33%). Phương pháp điều trị bằng phẫu thuật ngoại khoa cho tỷ lệ thành công (96,97%) cao hơn rất nhiều phương pháp điều trị bảo tồn (33,33%).

Tài liệu tham khảo

Tiếng Việt

Nguyễn Thị Quỳnh Anh, Lê Xuân Ánh, Nguyễn, Ngọc Trường Sơn và Trương Thị Kim Ngân. 2018. Tình hình bệnh viêm tử cung và một số chỉ tiêu sinh hóa máu ở chó mắc bệnh. Tạp chí Khoa học & Công nghệ Nông nghiệp, 2(3): 823-830.

Nguyễn Phi Bằng và Nguyễn Thị Hạnh Chi. 2019. Nghiên cứu lâm sàng bệnh viêm tử cung trên chó và ảnh hưởng của hormone progesterone đến nguy cơ mắc bệnh. Tạp chí Khoa học trường Đại học Cần Thơ, 55 (5B), tr. 1-8.

Trần Ngọc Bích, Nguyễn Phúc Khánh, Trương Chí Bảo, Văn Mỹ Tiên, Lê Bình Minh và Đặng Thị Thắm. 2020. Khảo sát bệnh viêm tích mủ tử cung trên chó tại quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ. Tạp chí Khoa học kỹ thuật Thú y, tập XXVII- Số 8, tr. 25-29.

- Phạm Thị Thu Hương Và Nguyễn Thị Thương.2023. Khảo sát bệnh viêm tử cung tích mủ trên chó tại TP. Hồ Chí Minh. Tạp chí Nông nghiệp và Phát triển, 22(4), tr. 49-58.
- Trần Văn Minh, Lê Bình Minh, Trần Gia Quý, Nguyễn Chí Thành, Lê Quang Trung và Trịnh Thanh Phương. 2022. Ứng dụng siêu âm trong chẩn đoán bệnh viêm tử cung tích mủ trên chó và theo dõi hiệu quả điều trị bệnh tại Bệnh xá thú y trường Đại học Cần Thơ. Tạp chí Khoa học trường Đại học Cần Thơ, 58 (1B), tr. 197-204.
- Lê Văn Thọ và Phan Thị Kim Chi. 2003. Ứng dụng kỹ thuật siêu âm trong chẩn đoán bệnh viêm tử cung trên chó và kết quả điều trị. Tạp chí Khoa học kỹ thuật Thú y, tập XV, số 3, tr. 48-52.
- Lê Văn Thọ, Lê Quang Thông, Huỳnh Thị Thanh Ngọc, Nguyễn Thị Quỳnh Hoa và Phan Thị Kim Chi. 2009. Khảo sát bệnh viêm tử cung trên chó cái và hiệu quả điều trị. Tạp chí Khoa học kỹ thuật Thú y, tập XVI-Số 1, tr. 66-73.
- Nguyễn Ngọc Thanh Vân, Nguyễn Văn Dũng và Nguyễn Vũ Thụy Hồng Loan. 2024. Khảo sát bệnh viêm tử cung trên chó nuôi và hiệu quả điều trị tại một số phòng khám thú y trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh. Tạp chí Khoa học Kỹ thuật Thú y, tập XXXI, số 4, tr. 56-64.
- Tiếng nước ngoài**
- Jisna, K.S., and Sivaprasad, M.S. 2020. Canine pyometra: An overview. Raksha Technical Review 10(1), pp. 53-56.
- Porowska, E., Kulus, M., Jankowski, M., Kocherova, I., Jeseta, M., Chamier-Gliszczyńska, A.,... and Antosik, P. 2018. Selected aspects of endometritis-pyometra complex in dogs-current troubles and treatment perspectives. Medical Journal of Cell Biology, 6(3), pp. 108-113.
- Rautela, R., and Katiyar, R. 2019. Review on canine pyometra, oxidative stress and current trends in diagnostics. Asian Pacific Journal of Reproduction, 8(2), pp. 45-55.
- Smith, F.O. 2006. Canine pyometra. Theriogenology, 66(3), pp. 610-612.
- Xavier, R.G.C., Santana, C.H., de Castro, Y.G., de Souza, T.G.V., do Amarante, V.S., Santos, R.L., and Silva, R.O. S. 2023. Canine pyometra: A short review of current advances. Animals, 13(21), 3310.

ABSTRACT

Research on some epidemiological characteristics, clinical symptoms in dogs with metritis and trial treatment in Thai Nguyen province

The study was conducted at the Community Veterinary Clinic, Thai Nguyen University of Agriculture and Forestry to evaluate the incidence, clinical symptoms of dogs with metritis in Thai Nguyen province and the effectiveness of treatment methods. Clinical diagnosis combined with ultrasound was used for evaluation in this study. The results showed that the rate of dogs with metritis was highest in the age group of 2 - 5 years old (21.32%), followed by over 5 years old (14.89%), and the lowest was under 2 years old (2.86%). Dogs that had never reproduced had a higher incidence of the disease than dogs that had reproduced. There are 2 forms of metritis: closed and open, with 69.23% of cases being closed and 30.77% of cases being open. Dogs with metritis have symptoms such as fatigue, lethargy, poor appetite, drinking a lot of water (92.31%), fever (53.85%), abdominal distension, abdominal pain (46.15%), vomiting, diarrhea (30.77%), vaginal discharge (33.33%). Surgical treatment has a much higher success rate (96.97%) than conservative treatment (33.33%).

Keywords: *Epidemiology, dog, metritis, rate, ultrasound*

Người phản biện: PGS.TS. Nguyễn Quang Tính